U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobkyně: **A. G.**, zastoupená JUDr. Jakubem Hájkem, advokátem se sídlem Václavské náměstí 832/19, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2011, č. j. 56 Az 105/2010 – 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta JUDr. Jakuba Hájka **se určuje** částkou 2880 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 28. 2. 2011, č. j. 56 Az 105/2010 – 28, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 25. 8. 2010, č. j. OAM-289/ZA-06-ZA14-2010, kterým byla žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 352/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že ministerstvo řádně zjistilo skutkový stav věci. Za účelem posouzení výpovědi stěžovatelky se zabývalo informacemi o zemi původu, zejména otázkou dostupnosti ochrany v případě stěžovatelkou tvrzených problémů, a posoudilo bezpečnostní situaci na Ukrajině. Ministerstvo vyhodnotilo všechna tvrzení stěžovatelky z hlediska zákona o azylu, z jejich tvrzení vyvodilo správné skutkové závěry a v odůvodnění uvedlo, jakými právními úvahami se při rozhodování řídilo. Problémy stěžovatelky s bývalým manželem a jeho příbuznými nejsou pronásledováním ve smyslu zákona o azylu ani kvůli jejich intenzitě, ani z důvodu, že nemohou být přičitatelné státu. Jednalo se o problémy se soukromými osobami. Aby toto jednání mohlo být přičitatelné státu, muselo být prokázáno, že stát nebyl schopen před takovým jednáním poskytnout pomoc. Stěžovatelka se však nikdy se žádostí o pomoc na státní orgány své v zemi původu neobrátila. Skutečnost,

že stěžovatelka žije na území České republiky s občanem Ukrajiny, který zde pobývá legálně a má s ním dítě, není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Ochrana práva na soukromý a rodinný život není, v souvislostech uváděných stěžovatelkou, řešitelná za pomoci zákona o azylu. K námitce uplatnění zásady non refoulement krajský soud uvedl, že stěžovatelka neuvedla nic, z čeho by vyplynulo, že by mohla být uprchlíkem ve smyslu čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, č. 208/1993 Sb. (dále jen „Úmluva“).

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., v níž namítala nesprávnost závěru krajského soudu, že ji nelze pokládat za uprchlíka. Stěžovatelka opakovaně tvrdila a prokázala, že bývalý manžel a jeho rodina jí soustavně vytýkali, že rozvodem spáchala hřích, že manžel jí neustále vyhrožoval a fyzicky napadal a uváděl, že úřední rozvod nemá žádnou váhu. Je tedy nesporné, že stěžovatelka má oprávněnou obavu z pronásledování z náboženských důvodů. Vzhledem k uvedeným obavám pak odmítá ochranu své vlasti. Závěr krajského soudu, že žádné skutečnosti svědčící o tom, že je uprchlíkem, stěžovatelka neuváděla, tak nemá oporu ve spise. Stěžovatelka dále namítala, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný, protože z jeho odůvodnění není zřejmé, proč považuje její žalobní námitky za liché, mylné nebo vyvrácené. Vzhledem k uvedenému navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. nejprve zabýval tím, zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatelky, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatelky je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán

přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Pokud se jedná o námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 - 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS, všechny dostupné na www.nssoud.cz). Napadený rozsudek vyhovuje kriteriím přezkoumatelnosti, neboť se v něm krajský soud zabýval všemi žalobními námitkami stěžovatelky.

K námitce nesprávného právního posouzení otázky, zda potíže stěžovatelky v zemi původu představují hrozbu azylově relevantního pronásledování, Nejvyšší správní soud odkazuje na judikaturu, v níž opakovaně vyslovil, že *„poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů*“ (viz rozsudek ze dne 31. 3. 2005, č. j. 5 Azs 268/2004 – 75, dostupný na www.nssoud.cz). Posouzením ochrany před útoky soukromých osob se také Nejvyšší správní soud v řadě svých rozsudků zabýval, přičemž závěry v nich vyslovené dopadají i na pronásledování a násilí ze strany např. rodinných příslušníků. V rozsudku ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004 – 53, dostupný na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„(p)otíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.*“ Dále lze odkázat na rozsudky ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49, ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004 – 67, a ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004 – 49, č. 401/2004 Sb. NSS, všechny též na www.nssoud.cz.

V rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, publikovaném pod č. 1749/2009 Sb. NSS a na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že *„že čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice stanoví dvě podmínky pro existenci účinné ochrany v zemi původu. Poskytovatelé ochrany uvedení v čl. 7 odst. 1 poskytují zpravidla účinnou ochranu tehdy, (1) pokud činí přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a*

trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a (2) pokud stěžovatel má k této ochraně přístup. Obě podmínky musí být splněny kumulativně; v opačném případě není účinná ochrana dostupná". V případě stěžovatelky obě podmínky splněny byly. Ze zpráv, z nichž vycházelo ministerstvo, vyplývá, že reálná možnost obrátit se v případě vyhrožování ze strany soukromých osob na policejní orgány na Ukrajině existuje.

Ke stížní námitce, že stěžovatelka je uprchlíkem ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků a že by vůči ní měla být uplatněna zásada *non-refoulement,* lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Azs 343/2004 – 56, publ. pod č. 721/2005 Sb. NSS a na www.nssoud.cz, z něhož vyplývá, že v případě rozporu mezi čl. 33 odst. 1 Úmluvy a § 91 zákona o azylu, má aplikační přednost čl. 33 odst. 1 Úmluvy. Pokud je však zjevné, že žadatel o azyl nemůže být uprchlíkem proto, že neuvádí žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování, není k takové aplikační přednosti důvod, neboť na takovou osobu čl. 33 odst. 1 Úmluvy nedopadá. Krajský soud tak nepochybil, pokud uvedl, že ze správního spisu nevyplynulo nic, co by nasvědčovalo tomu, že stěžovatelka je uprchlíkem ve smyslu čl. 33 Úmluvy, neboť výhružky a útoky bývalého manžela a jeho rodiny představují útoky soukromých osob, a nikoliv pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu, a jí uváděné skutečnosti nejsou ani důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Skutková zjištění ministerstva nenasvědčují tomu, že by v zemi původu nebyla pro stěžovatelku v případě potíží s bývalým manželem a jeho rodinou dostupná kvalifikovaná ochrana ve smyslu čl. 7 odst. 2 Směrnice Rady 2004/83/ES, ze dne 29. 4. 2004, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice"). V rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48 (publikovaném pod č. 169/2004 Sb. NSS, dostupném na www.nssoud.cz), Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.*"

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na stížní námitky a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatelky jako nepřijatelnou odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.)

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Krajský soud stěžovatelce ustanovil zástupcem advokáta podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. a v takovém případě platí odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát.

Podle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátu odměna za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) v částce 2100 Kč a podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč. Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 480 Kč. Celková částka odměny tedy činí 2880 Kč.

Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu požadovanou za úkon právní služby podle ust. § 11 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky). Podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) citované vyhlášky náleží odměna za převzetí a přípravu zastoupení, je-li právní služba poskytována na základě smlouvy, zatímco je-li klientovi zástupce ustanoven, náleží podle ust. § 11 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky odměna jen tehdy, byla-li uskutečněna první porada s klientem. Není-li tomu tak, není úkonem právní služby pouhé převzetí usnesení soudu o ustanovení zástupcem. V daném případě není z obsahu spisu zřejmé, že by se porada ustanoveného advokáta se stěžovatelkou uskutečnila.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. září 2011

JUDr. Eliška Cihlářová

předsedkyně senátu